

Begroting Economische Zaken 1985 – Buitenlandse Handel

In de commissievergadering over buitenlandse handel, begroette VVD-woordvoerder Frans Weisglas, Staatssecretaris Bolkestein als „de man van 200 miljard“. In 1984 heeft de Nederlandse export immers deze magische grens overschreden. Dat is een compliment waard, aan de Staatssecretaris van buitenlandse handel, maar vooral ook aan het Nederlandse bedrijfsleven. Het is te danken aan het regeringsbeleid dat de Nederlandse export zo'n succesnummer is en dat de concurrentiepositie van het bedrijfsleven op de internationale markt de laatste jaren zo is verbeterd en dat dient voor regering en parlement een aansporing te zijn op de ingeslagen weg voort te gaan. Maar uiteraard hebben ook de inspanningen van het bedrijfsleven zelf bijgedragen aan de groei van de export.

Vooraf voor het midden- en kleinbedrijf is ondersteuning bij het exporteren door de overheid van groot belang. VVD en CDA betreurden het daarom dat het zogenaamde export-oriëntatie pakket per 1 januari 1985 zou moeten verdwijnen als apart export-ondersteunings instrument. Het gaat hier om prima „maatwerk“ voor met name het midden- en kleinbedrijf. Daarom dienden Weisglas en zijn CDA-collega Mateman een amendement in om ook in 1985 4 miljoen gulden voor dit pakket ter beschikking te stellen. Dat bedrag kan op verantwoorde wijze worden gehaald uit het „matching fund“ dat is bedoeld voor exporterende ondernemingen die ten gevolge van export ondersteuning van buitenlandse concurrenten oneigenlijke concurrentie ondervinden. Maar ten gevolge van de relatief lage rentestand zal ook in 1985 minder van dit fonds gebruik worden gemaakt.

Op het gebied van exportkredietverzekering komen we allerlei dilemma's tegen. Aan de ene kant moet hier gelet worden op de belangen van het Nederlandse bedrijfsleven, aan de andere kant moet ook het belang van de Nederlandse schatkist meegewogen worden. Op de lange termijn gezien moeten de opbrengsten van het systeem van exportkredietverzekering de kosten dekken en de enorme verliezen waarmee de staat thans wordt geconfronteerd zijn op den duur niet vol te houden. Aan premieverhoging is daarom niet te ontkomen, maar dan wel een gedifferentieerde verhoging per land, opdat de goeden niet onnodig onder de kwaden behoeven te lijden. Verder is van belang dat er actief wordt gewerkt om oude vorderingen alsnog binnen te halen. De missie naar Argentinië onder leiding van de heer Van Lennep is daarvan een goed voorbeeld.

De VVD-woordvoerder vroeg aandacht voor de vele export-promotieactiviteiten van gemeenten en provincies. Daar bestaat geen bezwaar tegen, maar er dient wel goede coördinatie van die activiteiten plaats te vinden. Ook is coördinatie van export-acties van andere Ministers van belang. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan het op

elkaar afstemmen van het buitenlandse cultureel beleid en de exportbevordering.

Op het terrein van de internationale handelspolitiek blijft de strijd tegen het protectionisme van het grootste belang. Uiteindelijk zijn alle landen gebaat bij een zo vrij mogelijke handel. Het zou goed zijn een nieuwe ronde van handelsbesprekingen in het GATT te houden. Maar een dergelijke ronde mag natuurlijk nooit een alibi zijn om eerder afgesproken maatregelen die de vrijhandel vergroten niet uit te voeren. Bezorgdheid bestaat over de handelsverhouding tussen de EG en de Verenigde Staten, al is op het belangrijkste gebied van de staalexport inmiddels gelukkig overeenstemming bereikt. Maar een handelsoorlog tussen Europa en Amerika zou fnuikend zijn, ook in het kader van de totale Atlantische samenwerking.

Tenslotte werd gewezen op het grote belang van het tot stand brengen van één echte interne markt in Europa. Het is onacceptabel dat door interne belemmeringen binnen de EG dagelijks miljoenen gulden worden verspild. Weisglas ondersteunde dan ook de woorden van Minister-President Lubbers dat 1985 voor Europa „het jaar van de interne markt“ zou moeten worden.

(Voor nadere informatie: drs. F.W. Weisglas, tel. 070-614911, tst. 2933.)

De rechtspositie van de wethouders

De rechtspositie van de wethouders blijft de gemoe-deren in de Tweede Kamer bezighouden.

De Kamer heeft op 23 januari een wetsontwerp behandeld dat strekt tot wijziging van art. 43 van de Provinciewet en art. 100 van de Gemeentewet, waardoor het de provincies en de gemeenten mogelijk wordt gemaakt de premies volksverzekeringen van gedeputeerden respectievelijk wethouders aan hen te vergoeden en wel met terugwerkende kracht tot 1 januari 1984. (Over 1983 had de Minister al via een tijdelijke maatregel de mogelijkheid van compensatie gegeven).

De Kamer, die geen enkele moeite had met het wetsvoorstel greep de gelegenheid aan nog uitvoerig te spreken over overige aspecten van de rechtspositie van met name de wethouders. De VVD uitte waardering voor het wetsvoorstel en voor de bij circulaire van 24 december 1984 door de Minister van Binnenlandse Zaken aangekondigde verbeteringen in de rechtspositie van de wethouders, waarmee het door hem bij de begroting ingediende en door de Kamer aanvaardde amendement wordt gehonoreerd.

Niettemin blijft nog een aanzienlijk aantal wensen over. Herman Lauxstermann merkte dan ook op dat zijn motie van 26 juni 1984, waarin de Minister werd gevraagd de aanbevelingen ten aanzien van de rechtspositie van de

wethouders in het rapport „De wethouder gewaardeerd" van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als richting voor zijn beleid te aanvaarden, met de jongste maatregelen slechts ten dele is uitgevoerd.

Hij wees er met name op dat het aantal inwoners van gemeenten waarbij de wethouders geacht worden als zodanig een volle dagtaak te hebben verder dient te worden verlaagd naar 18.000 (het is nu verlaagd van 30.000 naar 24.000).

Voorts sprak hij nogmaals als zijn oordeel uit dat de wethouderswedden moeten worden gekoppeld aan de salarissen van de burgemeesters, dat er een behoorlijke regeling moet komen van onkostenvergoedingen en dat de wachtgeldregeling verbetering behoeft.

De Minister – zich onder meer beroepend op de budgettaire problemen van het Rijk – stelde zich in zijn beantwoording wat terughoudend op zonder alle deuren dicht te slaan.

De Wethouders horen nog van ons!

(Voor nadere informatie: mr. H.Th.M. Lauxsternann, tel. 070-614911, tst. 2035.)

Uit de Eerste Kamer

Percentage uitkeringen

Tijdens de behandeling in de Eerste Kamer van het wetsontwerp om de uitkeringen krachtens de Wettelijke Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Werkloosheidswet (WW) en de Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV) van 80 tot 70 procent terug te brengen, heeft de VVD er nog eens op gewezen, hoe destijds in de WAO het percentage van 80 tot stand is gekomen. Aanvankelijk adviseerde de Sociaal Economische Raad (SER) en de Sociale Verzekeringsraad (SVR) de maximale uitkeringen op 70 procent te bepalen. Later kwam de SER met het advies, om er 80 van te maken. Deze maximale uitkering zou echter pas gegeven worden als iemand voor tenminste 85 procent arbeidsongeschikt was. Minister Veldkamp nam van de SER het uitkeringspercentage van 80 over; het invaliditeitspercentage zette hij echter eveneens op 80. „Een duidelijke arbitraire beslissing", aldus de heer Heijmans, en daarom ontbreekt aan protesten over „onrechtvaardige" bezuinigingen elke grond. „Je zou kunnen zeggen dat de WAO-gerechtigden tussen 1967 en nu profijt hebben gehad van wat kan worden genoemd „de wet van het relatieve – in dit geval tijdelijke – voordeel".

Het maatschappelijk verzet tegen de kortingen is begrijpelijk – op korte termijn bezien. Maar het gaat te ver om te praten over „hongerbuikjes", zoals de Almelose wethouder van Sociale Zaken heeft gedaan.

De fractie van de VVD aanvaardde het wetsontwerp met pijn. Zij bekeek het op zijn eigen mérites en zij wilde er geen wissel op de toekomst of een eerste stap naar een nog ongewis doel – de komende herziening van het sociaal-zekerheidsstelsel – in zien.

De heer Heijmans vroeg tenslotte de aandacht van staatssecretaris De Graaf over het zich in de samenleving ontwikkelende proces om over te gaan op aanvullende of bovenwettelijke uitkeringen. Geluiden als dit worden in de vakbeweging ook al in politieke kringen gehoord. Ze doen denken aan het rapport van de socialisten Van Kemenade, Wöltgens en Ritzen en aan dat van de liberale Teldersstichting over basisuitkeringen en vrijwillige aanvullende verze-

keringen. Hij vroeg – en kreeg – de bereidheid van de staatssecretaris om goed naar deze signalen te luisteren, er, indien mogelijk, op in te haken en om dan niet al te halsstarrig aan zijn eigen opvattingen over toekomstige plannen vast te houden.

(Voor nadere informatie: H.F. Heijmans, tel. 074 – 91 59 88.)

Overgangswet-Interimwet Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs

Onder hoge druk behandelde de Eerste Kamer op 14 en 18 december 1984 de Overgangswet, die per 1 januari moet ingaan om invoering van de Interimwet S.O.-V.S.O. op 1 augustus aanstaande mogelijk te maken.

Wijzend op ontbrekende, of te ingewikkelde artikelen bracht de VVD-fractie een aantal wetstechnische bezwaren naar voren, die bij groter zorgvuldigheid vermeden hadden kunnen worden. Bezwaarlijk is ook de overmaat van nog in te vullen Algemene Maatregelen van Bestuur. Bovendien hoeven vele AMvB's alleen maar door de Tweede Kamer te worden goedgekeurd, zodat een uitholling plaatsvindt van de bevoegdheden van de Eerste Kamer. Staatssecretaris Van Leijenhof kwam aan de wens van de Eerste Kamer tegemoet om op dit punt gelijk te worden behandeld als de Tweede Kamer. Er kwam een duidelijke toezegging.

Ten aanzien van de toekomst van het speciaal onderwijs waarschuwde de VVD-fractie tegen te hoog gespannen verwachtingen van zorgverbreding in het reguliere onderwijs, alsmede uitbreiding van de ambulante begeleiding en symbiose. Het speciaal onderwijs mag geen vuilnisbak worden voor kinderen met wie niemand meer raad weet. Speciaal onderwijs en basis-onderwijs hebben elk een eigen waarde.

Onevenwichtig was de wetstekst naar het oordeel van de VVD-fractie waar die wel het **voorzien in** voldoende openbaar speciaal onderwijs expliciet veilig stelt, maar ten aanzien van het **handhaven ervan** minder duidelijk is. Een motie om dit laatste te verbeteren bleek onnodig, omdat staatssecretaris Van Leijenhof toezegde dat ook bij dreigende ontheffing rekening zal worden gehouden met het door Provinciale Staten opgestelde plan van scholen (art. 64) en dat zo nodig gebruik zal worden gemaakt van de aan de minister gegeven uitstelbevoegdheid (art. 104, lid 4).

Daarna werd het wetsontwerp door de Eerste Kamer met algemene stemmen aanvaard.

(Voor nadere informatie: drs. A. van Boven, tel. 070 – 24 65 82.)